

POSTANOWIENIE

Dnia 8 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **K. J.** ,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 8 sierpnia 2024 r.,
wniosku obrońcy skazanego o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego
Anny Dziergawki, Pawła Kołodziejskiego i Ryszarda Witkowskiego,
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. i art. 42 § 1 i 4 k.p.k.,

postanowił

**wyłączyć sędziów Sądu Najwyższego: Annę Dziergawkę,
Pawła Kołodziejskiego i Ryszarda Witkowskiego od udziału w
rozpoznaniu sprawy III KK 157/24.**

UZASADNIENIE

Obrońca skazanego K. J. wniósł do Sądu Najwyższego kasację, podnosząc w niej jeden zarzut wskazujący na uchybienie z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w związku z nienależytą obsadą Sądu Okręgowego w Krakowie, wyrażającą się udziałem przy wydaniu wyroku sędziów Izabelli Pękali oraz Przemysława Wypycha, podczas gdy sędziowie ci zostali powołani do pełnienia urzędu sędziego Sądu Okręgowego w Krakowie na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3, dalej: „ustawa nowelizująca KRS”).

Sprawa K. J. została przydzielona SSN Markowi Siwkowi. Na wniosek obrońcy skazanego, postanowieniem z dnia 29 maja 2024 r., III KK 157/24 [KRI 449], Sąd Najwyższy wyłączył sędziego Marka Siwka od udziału w sprawie Sądu Najwyższego o sygn. akt III KK 157/24.

Następnie niniejsza sprawa została przydzielona do rozpoznania SSN Pawłowi Kołodziejskiemu. Obrońca skazanego złożył wniosek o wyłączenie tego sędziego od udziału w rozpoznaniu sprawy kasacyjnej. Wniosek obrońcy został przydzielony do rozpoznania SSN Antoniemu Bojańczykowi i nie został rozpoznany. Zarządzeniem z dnia 1 lipca 2024 r. przedmiotowa sprawa została skierowana na rozprawę i wyznaczono do jej rozpoznania następujący skład orzekający: SSN Anna Dziergawka (przewodniczący), SSN Paweł Kołodziejski (sprawozdawca), SSN Ryszard Witkowski.

Pismem z dnia 8 lipca 2024 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego: 12 lipca 2024 r.) obrońca skazanego złożył wniosek o wyłączenie sędziów Anny Dziergawki, Pawła Kołodziejskiego i Ryszarda Witkowskiego. W uzasadnieniu wniosku obrońca podniósł, że wszyscy sędziowie wyznaczeni do rozpoznania tej sprawy zostali powołani na urząd sędziego Sądu Najwyższego w procedurze przed Krajową Radą Sądownictwa ukształtowaną przepisami ustawy nowelizującej, a więc w takiej samej procedurze (zakwestionowanej przez skarżącego) jak sędziowie, których dotyczy zarzut kasacji. Zdaniem obrońcy z tego względu sędziowie, których dotyczy wniosek, nie są w stanie w sposób bezstronny i niezawisły rozpoznać kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek okazał się zasadny, dlatego należało wyłączyć sędziów Sądu Najwyższego: Annę Dziergawkę, Pawła Kołodziejskiego i Ryszarda Witkowskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy III KK 157/24.

Podstawowym powodem przemawiającym za takim rozstrzygnięciem jest fakt, że okoliczności podniesione w zarzucie kasacji, odnoszące się do niezawisłości sędziego i niezależności sądu, powiązane ze sposobem powołania sędziów na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie ustawy nowelizującej KRS, w tożsamym stopniu odnoszą się zarówno do sędziów Sądu Okręgowego w Krakowie, których dotyczy zarzut kasacji, jak również SSN Anny

Dziergawki, SSN Pawła Kołodziejskiego i SSN Ryszarda Witkowskiego, którzy mieliby ten zarzut kasacji rozpoznać.

Dla oceny tego, czy wątpliwości co do bezstronności w rozumieniu art. 41 § 1 k.p.k. są zasadne, konsekwentnie w orzecznictwie nakazuje się przeprowadzenie testu przeciętnego obserwatora. Polega on na zbadaniu, czy przyczyna podana we wniosku jako mająca powodować wyłączenie sędziego jest w stanie wywołać wątpliwości co do bezstronności tego sędziego u nieuprzedzonego w jakimkolwiek kierunku, czyli obiektywnego obserwatora (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 marca 2009 r., IV KK 380/08; z dnia 8 lutego 2011 r., V KK 227/10). Rozpoznanie sprawy K. J. przez Sąd Najwyższy w składzie z udziałem sędziów, których dotyczy wnioski obrońcy, mogłoby wzbudzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tych sędziów u postronnego obserwatora, skoro SSN Anna Dziergawka, SSN Paweł Kołodziejski i SSN Ryszard Witkowski mieliby rozstrzygać o zasadności zarzutu kasacji, którego podstawy odnoszą się do nich w takim samym stopniu, jak do sędziów Sądu Okręgowego w Krakowie, których ten zarzut bezpośrednio dotyczy. Podsumowując, w rozpatrywanej sprawie konieczność wyłączenia od orzekania sędziów wskazanych we wniosku nie ulega wątpliwości i wynika w sposób oczywisty z istoty gwarancji bezstronnego orzekania przez sąd i sedna zakazu *nemo iudex in causa sua* (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dni: 27 lipca 2021 r., II KO 36/21; 17 marca 2022 r., II KO 12/22; 22 marca 2022 r., I KO 22/22; 29 marca 2022 r., II KO 27/22; 21 kwietnia 2022 r., II KO 15/22; 9 czerwca 2022 r., II KO 53/22).

Nie można również tracić z pola widzenia tego, że rozpoznanie sprawy w postępowaniu kasacyjnym w obecnie wyznaczonym składzie prowadziłoby do zaistnienia uchybienia, o którym mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., z uwagi na nienależytą obsadę sądu, który nie stanowiłby sądu ustanowionego ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (zob. w tym przedmiocie przede wszystkim: uchwała trzech Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA-I-4110-1/20 (OSNK 2020, z. 2, poz. 7); uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22); wyrok ETPCz z dnia 22 lipca 2021 r., *Reczkowicz p. Polsce*, skarga 43447/19; wyrok ETPCz z dnia 8 listopada 2021 r.,

Dolińska-Ficek i Ozimek p. Polsce, skargi nr 49868/19 i 57511/19, wyrok ETPCz z dnia 23 listopada 2023 r., *Wałęsa p. Polsce*, skarga nr 50849/21).

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[J.J.]

[ms]